

Vẹt cũng biết nghĩ như người

Tác Giả: Tráng Thành

Thứ Sáu, 19 Tháng 8 Năm 2011 09:48

« Nói như vẹt » là câu ngái Việt hay dùng để kích thái để bát chác mà không suy nghĩ.

Các nghiên cứu về loài vẹt tại phòng Thí nghiệm Tính toán và nhận thức so sánh (LECC), Đại học Paris-Ouest (Pháp) cho thấy khả năng ngái của i.

Vẹt không chỉ bát chác để cáng ngái, mà còn có thể cảm nghĩ như Người.

Chim vẹt xám thực sự có mức trí thông minh khác thường (DR)

Tá báo Les Echos số ngày 17/8/2011 trích dẫn nhận định của nhà nghiên cứu Dalila Bovet, làm việc cho Thí nghiệm trên, cho biết: « Con vẹt không chỉ biết bát chác, mà nó có mức trí thông minh thực sự ». Cô Dalila Bovet từng làm việc 7 năm với loài vẹt xám Gabon (tên khoa học là *Psittacus erthacus*).

Vịt cũng biết nghĩ như người

Tác Giả: Tráng Thành

Thứ Sáu, 19 Tháng 8 Năm 2011 09:48

Một con vịt mang tên Alex, cũng thuộc dòng vịt xám Gabon, mới qua đời vào năm 2007, thọ gần 30 tuổi, từng « cáng tác » trong vòng 30 năm trước với bác sĩ Irene Pepperberd. Các nghiên cứu về Alex cho thấy, chú vịt này có trí tuệ thông minh ngang mức em bé 5 tuổi.

Nó có thể xác định được 50 đồ vật, phân biệt được 7 loại màu sắc và 5 hình thức, biết được 150 từ và hiểu được những khái niệm trừu tượng như « nhá hán », « lán hán », « táng tá », « khác nhau » và thậm chí « sá không » !

Đá đát đác kát quá này, bác sĩ Irene Pepperberd đã đát Alex vào tình trạng đác biệt khó khăn, sống một mình và không bay được vì cánh bị xén.

Nhá vậy, Alex đã buộc phải học nói để đát đác những gì mà nó muốn. Nếu Alex có thể sống lâu hơn nữa, như tuổi thọ trung bình của loài vịt là 50, thì nó đã có thể có vốn từ phong phú hơn.

Sá dĩ loài vịt xám Gabon được lựa chọn để nghiên cứu, vì bộ não của loài này lớn hơn các loài chim khác và có phần chất xám phát triển hơn.

Trong môi trường tự nhiên, các quan sát cho thấy, loài vịt này thông minh chủ yếu theo kiểu « háp – tan » : chúng nhóm lại với nhau vào buổi tối để háp sức chung lại các dữ kiện, còn ban ngày thì tạo thành các nhóm nhỏ để đi kiếm mái.

Vịt xám Gabon biết xây dựng một « bộ não xã hội », « với một trí tuệ mềm dẻo, khả năng nhận thức riêng của từng cá thể và năng lực xác định được vị trí riêng của các đồng loại khác trong môi trường sống của nhóm ».

Cuác sống thành đôi hay nói một cách khác một vợ, một chồng của loài này khiến chúng phát triển được các phẩm chất gắn liền với một cuộc sống lâu dài như : tính khôn khéo, kiên nhẫn, tha hiáp, ...

Vịt cũng biết nghĩ như người

Tác Giả: Tr&ng Thành

Thứ Sáu, 19 Tháng 8 Năm 2011 09:48

Tr& i v&i nghiên cứu của nhà giáo sư Dalila Bovet, đến từ h&c Paris-Ouest, nghiên cứu đã góp phần vén lên bức màn bí mật che phủ trí tuệ của loài vịt trong việc tỏ ra thông minh.

Nghiên cứu này cho thấy mỗi cá thể đi đến cho loài vịt xám Gabon biết sáng tỏ ra các âm thanh riêng, để thể hiện các xúc cảm, tình cảm của mình, như sợ hãi hay giận dữ.

Các âm thanh này là rất riêng với từng cá thể, vì khi đưa cho các con vịt khác nghe, thì chúng không hiểu gì cả.

Các tiếng mà vịt sẽ dùng không phải ngẫu nhiên, mà rất phù hợp với bối cảnh. Ví dụ câu « tìm biết ! » (au revoir) chỉ dùng để nói vào buổi tối, khi chia tay các nhà khoa học, còn không bao giờ được nói vào ban ngày.

Câu hỏi đặt là, khả năng phát triển ngôn ngữ của vịt có quan hệ như thế nào với đời sống công đồng, đời sống của nhóm ?

Nghiên cứu với ba đời biết vịt xám Gabon mang tên Zoé, Léo và Shango cho thấy chúng có thể tỏ ra các hình thức hợp tác, trong trường hợp cần thiết.

Giáo sư Dalila Bovet kể lại, ba con vịt biết thể hiện các bài tập cùng kéo dây hai đầu để nhận được thức ăn.

Tuy nhiên, dù hợp tác tập thể, hai chàng Léo, Shango và cô Zoé vẫn giữ nguyên tính cách, khi chúng hành xử riêng rẽ.

Chàng Shango rất cá nhân, chàng Léo thì sẵn sàng hợp tác với bất cứ ai, còn cô Zoé thì được biết là không hợp tác với Shango, là kẻ ích kỷ và phá hỏng mọi việc.

Vật cũng biết nghĩ như người

Tác Giả: Tráng Thành

Thứ Sáu, 19 Tháng 8 Năm 2011 09:48

Nghiên cứu trên cho thấy các đäi diän vät xám Gabon cũng có thể có ý thức đäo đäc vä tha.

Léo và Zoé sän sàng nhäng nhän, cho đi mà không cän đòi läi. Trong khi đó, Shango thì thäng cäng quyät giành bäng đäc phän hän vä mình, không cän biät đän ai. Trong nhiäu thí nghiäm, cô vät Zoé đã phäi kêu nhäng ngäi chăm sóc đän cäu.

Chàng Shango bä phät và đäa đi ra mät chä, vào lúc chàng đi qua, Zoé liäc xéo sang väi mät cái nhìn khinh bä länh läng và cät lên tiäng chào « täm biät » nanh ác.

Theo nhà nghiên cứu, đây là bäng chäng cho thấy loài vät xám Gabon đã có mät trí tuä "quä quái", "chä xuät hiän ä các loài đäng vät tiän hóa nhät".